

Återutgivning kontra sekundäranvändning

I och med den växande digitaliseringen av backlistböcker blir många översättare kontaktade av förlag som vill ge ut deras gamla översättningar som e-bok eller ljudbok. Ibland erbjuder förlagen sig att betala sekundärersättning för detta, men det förutsätter att det verkligen är fråga om **sekundäranvändning**. I många fall är det snarare fråga om **återutgivning**. Frågekartan nedan kan förhoppningsvis vara till hjälp för att reda ut om det handlar om sekundäranvändning eller återutgivning i varje enskilt fall. Steg ett är att ta reda på om rättigheterna har återgått till dig som översättare eller om förlaget fortfarande innehar rättigheterna till översättningen.

Är förlaget som har kontaktat dig detsamma som det som ursprungligen gav ut din översättning eller ingår det i samma förlagskoncern som det som ursprungligen gav ut din översättning?

Ja på någon av frågorna Då behöver du ta reda på om rättigheterna har återgått till dig. Detta beror på vad som står i det aktuella avtalet. I Standardavtalet 2012 upphör förlagets rätt till översättningen i exemplarbunden form 8 år efter det senaste nyttjandet, såvida boken inte finns kvar i lager.	Nej på båda frågor Då är det med största sannolikhet* fråga om en återutgivning, inte sekundäranvändning. Se "Vad innebär det för mig att det är en återutgivning?" nedan.	Vet ej På http://libris.kb.se/ kan du se vilket förlag som ursprungligen gav ut din översättning. Om du är osäker på huruvida det nya förlaget ingår i samma förlagskoncern som det gamla, kontakta juridik@forfattarforbundet.se så hjälper vi dig.
--	--	--

Rättigheterna har återgått till mig Då är det en återutgivning, inte sekundäranvändning. Se "Vad innebär det för mig att det är en återutgivning?" nedan.	Rättigheterna har inte återgått till mig Då är det sekundäranvändning. Se "Vad innebär det för mig att det är sekundäranvändning?" nedan.	Jag vet inte om rättigheterna har återgått till mig Kontakta juridik@forfattarforbundet.se så hjälper vi dig.
---	---	--

Vad innebär det för mig att det är sekundäranvändning?

Det innebär att du ska fakturera förlaget enligt de sekundärersättningar som anges i avtalet mellan dig och förlaget. Kontakta juridik@forfattarforbundet.se om du är osäker på hur du ska räkna ut sekundärersättningen.

Vad innebär det för mig att det är en återutgivning?

Det innebär:

1. att du först och främst behöver kontrollera om det finns en hembudsklausul i det ursprungliga översättaravtalet. Om det gör det är du skyldig att först erbjuda det tidigare utgivande förlaget att träffa avtal om en återutgivning. Detta gör du enklast genom att mejla förlaget.
2. att det inte finns några förbestämda ersättningar utan det är fri förhandling som gäller.
3. att du och förlaget behöver upprätta ett helt nytt avtal för den aktuella utgivningen. Det är viktigt att det finns en begränsad upplåtelsestid i avtalet, så att du som översättare inte upplåter rättigheterna till din översättning för all framtid.

Om du är ansluten till ALIS, eller vill ansluta dig, så kan du lämna över ärendet till dem. Då förhandlar de fram en ersättning till dig, upprättar ett avtal med förlaget och betalar ut ersättningen till dig efter att ha dragit av sin provision.

Om du inte är ansluten till ALIS och inte vill ansluta dig, kan du vända dig till juridik@forfattarforbundet.se för att få hjälp med arvodesförhandling och avtal.

**I teorin kan det fortfarande vara fråga om sekundäranvändning – eller närmare bestämt extern sekundäranvändning. Det innebär att rättigheterna ligger kvar hos ursprungsförlaget men att detta har vidareupplåtit vissa rättigheter till ett annat förlag. Detta förekommer dock numera mycket sällan.*